

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 20846-08 עזבון המנוחה א. ר. ואח' נ' כלל חב' לביטוח בע"מ

בפני כב' סגנית הנשיאה עירית כהן

התובעים

1. עזבון המנוחה א. ר.
2. א. ר.
3. ל. ר.
4. ל. ר.
5. נ. ר.
6. מ. ר.
7. צ. ר.
8. מ. ר.

ע"י ב"כ עוה"ד מ. אהרוני/או א. אהרוני

נגד

הנתבעת

כלל חב' לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד א. ירון ואח'

פסק דין

1. תביעה זו עניינה תשלום פיצויים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 שהגישו יורשיה של א. ר. ז"ל אשר נהרגה בתאונת דרכים שאירעה ביום 23.3.03.
2. הנתבעת אינה חולקת על חבותה לפצות את התובעים על נזקיהם והמחלוקת בין הצדדים נוגעת לגובה הנזק.
3. השאלות שבמחלוקת, אשר דורשות הכרעה הן:
  - א. בסיס השכר של המנוחה.
  - ב. גובה הפיצוי בגין אובדן שירותי אם ורעה.
  - ג. האם יש לנכות מהפיצוי את הפנסיה שמקבלים התובעים מהמדינה.
  - ד. האם התאונה היא תאונת עבודה כמשמעותה בחוק הביטוח הלאומי ואם כן, האם יש לנכות מהפיצוי את הגמלאות שיכולים היו התובעים לקבל מהמוסד לביטוח לאומי לו היו תובעים קצבת תלויים ולא קצבת שאירים.
4. מוסכם על הצדדים כי הפיצוי יבוסס על תביעת העזבון בגין הפסד השתכרות בשנים האבודות.

הנתונים לחישוב הפסד ההשתכרות בשנים האבודות

5. המנוחה ילידת 1.4.58. היא הייתה בת 45 ביום בו נהרגה בתאונה (23.3.03).

מיום התאונה ועד היום חלפו 117 וחצי חודשים.

האלמן, התובע 2, יליד 14.1.54.

הילדים:

התובעת 3 ילידת 6.10.81.

התובע 4 יליד 5.11.83.

התובע 5 יליד 8.12.87.

התובעת 6 ילידת 27.12.90.

התובעת 7 ילידת 20.7.93.

התובע 8 יליד 5.4.97.

בסיס השכר של המנוחה

6. המנוחה עבדה כמורה לחינוך גופני. את משכורתה קיבלה ממשד החינוך. מהראיות עולה כי היא גם העבירה חוג התעמלות בישוב בו מתגוררת המשפחה.

7. לתצהיר התובע 2 צורפו ריכוז משכורות של המנוחה לשנת 2001 ותלושי שכר לשנת 2002.

8. מהנתונים המצטברים של חודש דצמבר 2002 עולה כי השכר המצטבר (ברוטו) של המנוחה בשנה זו היה 107,312 ₪. מס ההכנסה המצטבר שנוכה היה בסכום של 4,879 ₪.

השכר החודשי הממוצע היה 8,536 ₪.

שכר זה, בצירוף הפרשי הצמדה מיום 1.1.03 ועד היום מגיע ל- 10,260 ₪.

9. אורית אפשטיין, תושבת הישוב, הצהירה כי התובעת העבירה חוג התעמלות לנשות הישוב במשך חמש שנים לפחות, עד לאירוע התאונה (סעיף 3 לתצהיר). לפי תצהירה, בחוג השתתפו כ- 15 נשים מהישוב, המפגשים היו פעם בשבוע והתשלום היה בסך 100 ₪ לחודש (סעיף 5 לתצהיר). התובע 5 – נ. ר., הצהיר אף הוא על החוג שנערך (סעיף 7 לתצהיר) וכך גם התובע 2.

10. הנתבעת הגישה תמליל שיחה של חוקר עם תושבת הישוב בשם יהודית נובומינסקי, אשר סיפרה לחוקר כי המנוחה העבירה חוג התעמלות בבוקר, בהתנדבות, לחברות (עמוד 6 לתמליל).
11. אני מקבלת את העדויות מטעם התובעים לפיהן המנוחה אכן העבירה חוג התעמלות בישוב וכי ההשתתפות בחוג הייתה כרוכה בתשלום. העדויות היו מפורטות ומהימנות. דברי הגב' נובומינסקי אכן אינם מתיישבים עם עדויות אלה, אך מחקירתה הנגדית של אורית אפשטיין עלה כי הגב' נובומינסקי כלל לא השתתפה בחוג ולא ברור על מה מבוסס המידע שמסרה. אציין כי הגב' נובומינסקי הוזמנה על ידי הנתבעת להעיד אולם סירבה להתייצב בבית המשפט ועל מנת לפטור אותה מהתייצבות הסכימו התובעים כי התמליל יוגש ללא חקירתה.
12. מאחר ולא היה מדובר בחוג קבוע ומאחר ולא ברור האם הייתה המנוחה מתמידה בחוג זה לכל חייה, תועמד הכנסתה הכוללת של המנוחה, בהתחשב בהכנסה נוספת זו, על סך 11,000 ₪.
13. בעניין גובה הפנסיה של המנוחה אשר תהווה בסיס לחישוב הפיצויים בתקופת הפנסיה, אני מקבלת את טענת ב"כ הנתבעת לפיה יש לחשב את הפנסיה על בסיס השכר הקובע לפנסיה כפי שהוא עולה מטופס אישור הגמלאות (נ/6), דהיינו 6,835 ₪ כשסכום זה יש להוסיף הפרשי הצמדה מיום 22.3.04, מועד הוצאת האישור.

הכנסת התובע 2

14. אין מחלוקת כי הכנסתו של התובע 2 עלתה על שילוש השכר הממוצע במשק וכי לצורך חישוב הפיצויים בתיק יש לקחת בחשבון הכנסה בגובה שילוש השכר הממוצע במשק, בניכוי מס הכנסה בשיעור של 25%.
15. ב"כ התובעים טען כי את הפסדי העבר יש לחשב על בסיס השכר הממוצע במשק במועד התאונה ואילו את הפסדי העתיד על בסיס השכר הממוצע במשק כיום. לטענת ב"כ הנתבעת יש לחשב את הפיצוי כולו על בסיס השכר הממוצע במשק הידוע כיום.
16. סעיף 4(א)(1) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים קובע כי "השכר הממוצע במשק" הוא: "השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או השכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כפי שהם ערב קביעת הפיצוי".
17. השכר הממוצע במשק אשר ישמש כבסיס יהיה, אפוא, השכר הידוע כיום. מדובר בשכר הכולל את כלל השכירים במשק, כולל תושבי שטחים (ראו לעניין זה את ע"א 267/12 דוידנקו נ' הפול – המאגר הישראלי לביטוח רכב (פורסם במאגרים, 12.7.2012)).
18. השכר הממוצע הידוע כיום הוא 8,609 ₪.

19. שילוש השכר הממוצע במשק (נטו) על פי נתון זה הוא: 19,370 ₪. שכר זה ישמש לחישוב ההפסדים.
20. את החישוב על פי הכנסת המנוחה ושכרו הנ"ל של התובע 2 יש לערוך עד הגיע התובע 2 לגיל 67 (14.1.21).
21. את החישוב לתקופה שמיום 14.1.21 ועד שהמנוחה הייתה מגיעה לגיל 67 (1.4.25) יש לערוך על בסיס שכר המנוחה ופנסיה צפויה של התובע 2. הצדדים לא הגישו ראיות בנוגע לפנסיה הצפויה של התובע 2 ולפיכך יערך החישוב על בסיס 70% משילוש השכר הממוצע במשק (נטו).
22. את החישוב מיום 1.4.25 ועד ליום 1.10.36 (תוחלת חיי התובע 2) יש לערוך על בסיס פנסיות של המנוחה והתובע 2.
23. מאחר וקצבת הזקנה לא הוכחה, לא ייפסק פיצוי בגין הפסד קצבת הזקנה של המנוחה וקצבת הזקנה לא תילקח בחשבון בעת חישוב הכנסת התובע 2 לאחר הגיעו לגיל 67.
24. את חישוב ההפסד יש לערוך על פי שיטת הידות.
25. הילדים בתקופת הצבא זכאים ל- 1/3 יד.
26. להפסדי העבר אין להוסיף ריבית, שכן לא הוספה ריבית לסכומים אותם יש לנכות מהפיצוי.
27. ככל שב"כ הצדדים לא יגיעו להסכמה בעניין הסכום המתקבל מהחישוב הם רשאים לפנות בעניין זה לבית המשפט.

אובדן שירותי אם ורעה

28. מהראיות עולה כי המנוחה הייתה עמוד התווך של הבית, רעייה ואם מסורה ודואגת. היא טיפלה בכל הקשור בניהול משק הבית, גידלה באהבה את ילדיה ודאגה לחינוך של הילדים ולעזרה בלימודים. כפי שהצהיר התובע 2, המנוחה הותירה אחריה חלל עצום.
29. מספר שנים לאחר התאונה נישא התובע 2 בשנית.
30. כפי שנפסק, "נישואין בפועל של ההורה הנותר אינם מספקים תחליף להורה המנוח, ואין הם מפחיתים את שיעור הפיצוי". עם זאת נפסק כי "בנסיבות מסוימות יתכן שתהיה השלכה כלכלית מסוימת בת הכרה לנישואין השניים" (ע"א 4579/07 עזבון בחירי נ' קופת חולים הכללית (פורסם במאגרים, 24.6.09)).
31. ב"כ התובעים הפנה בסיכומיו לפסק הדין בעניין בחירי שם נפסק פיצוי בסך 800,000 ₪ לאלמן שנותר עם שבעה ילדים קטינים וכן לפסקי דין בהם נפסקו סכומים

בסדר גודל של 500,000 – 550,000 ₪ בגין אובדן שירותי אם (ת"א (מחוזי י-ם) [6410/04 עיצובן אליהו נ' קופת חולים לאומית](#) (פורסם במאגרים, 13.1.10); [ת"א \(מחוזי ת"א\) 2078/08 עזבון נחמיה נ' עזבון אבן](#) (פורסם במאגרים, 20.1.11)).

ב"כ הנתבעת הפנה לפסק הדין שניתן בע"א [3045/07 מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' מאיר](#) (פורסם במאגרים, 7.9.10) שם הופחת פיצוי שנפסק בגין אובדן שירותי אב לסכום של 200,000 ₪.

32. המקרה נשוא תיק זה שונה מזה שנדון בפרשת **בחירי**, שם נותר האלמן עם 7 ילדים קטינים אשר הגדול שבהם היה בעת הפטירה בן 9. בעניין **עזבון נחמיה** היו נסיבות מיוחדות שכן דובר באם חד הורית אשר גידלה את ילדיה לבד. מאידך, המקרה שנדון בפרשת **מנורה נ' מאיר** שונה אף הוא שכן גובה הפיצוי לקח בחשבון את עיסוקיו הרבים של המנוח.

33. בהתחשב בכל האמור, אני פוסקת לתובעים פיצוי בגין אובדן שירותי אם ורעיה בסכום כולל של 475,000 ₪.

34. הסכום יחולק כמפורט להלן:
לתובע 2 – 35,000 ₪.

לתובעים 3 ו-4 – סכום של 40,000 ₪ כל אחד.

לתובע 5 – סכום של 60,000 ₪.

לתובעת 6 – 90,000 ₪.

לתובעת 7 – 100,000 ₪.

לתובע 8 – 110,000 ₪.

35. הפיצוי בגין עזרת השכנים והחברים בשנה שלאחר התאונה מגולם בפיצוי בגין אובדן שירותי אם ורעיה.

הוצאות קבורה ומצבה

36. בגין הוצאות קבורה ומצבה אני פוסקת לתובעים סכום של 7,500 ₪.

טיפולם נפשיים

37. התובע 2 הצהיר כי שניים מהילדים הקטנים שהיו מאד קשורים לאמם התערערו לאחר שהיא נהרגה ונזקקו לטיפול נפשי אינטנסיבי בתדירות של פעם בשבוע, למשך שנה. בגין טיפול זה אני פוסקת לתובע 2 פיצוי בסך 25,000 ₪.

נזק לא ממוני לעזבון

38. אין מחלוקת בין הצדדים כי הפיצוי בגין הנזק הלא ממוני הנו 58,131 ₪.

ניכויים

משכורות שקיבלו התובעים ממשרד החינוך

39. מהפיצוי שנפסק יש לנכות את המשכורות שקיבלו התובעים ממשרד החינוך בין החודשים 23.3.03 ועד 30.6.03 בצירוף הפרשי הצמדה להיום.

קצבת שאירים

40. אין מחלוקת כי יש לנכות מסכום הפיצויים את קצבת השאירים שמקבלים התובעים בהתאם לחוות דעתו של האקטואר שי ספיר.

41. לפי חוות הדעת שערך האקטואר שי ספיר, סכום הניכוי, נכון ליום 6.6.12, עומד על 500,728 ₪. הנתבעת רשאית להגיש חוות דעת מעודכנת ליום פסק הדין.

42. לסכום אין להוסיף ריבית שכן גם הפסדי העבר נפסקו ללא ריבית.

גימלאות שמקבלים התובעים מהמדינה

43. אין מחלוקת כי התובעים מקבלים גמלאות מהמדינה.

44. הסכום המהוון של הגמלאות לפי חוות הדעת האקטוארית שערך האקטואר שי ספיר מגיע לסכום של 624,259 ₪ נכון ליום 6.6.12.

45. אין מחלוקת כי עד היום לא הגישה המדינה תביעת שיבוב נגד הנתבעת.

46. בין הצדדים קיימת מחלוקת בשאלה האם תביעת השיבוב של המדינה התיישנה, ואם כן, האם יש לכך משמעות בכל הנוגע לניכוי הגמלאות שמקבלים התובעים מהפיצוי שנפסק.

47. לטענת ב"כ התובעים עילת התביעה של המדינה קמה כאשר הכירה המדינה בזכאות התובעים והחלה לשלם להם פנסיה והדבר היה לכל המאוחר בחודש יולי 2003. לטענתם, התביעה התיישנה, אפוא, ביולי 2010. עוד לטענתם, משלא הוגשה עד היום תביעת שיבוב על ידי המדינה, יש לראות את המדינה כמי שהמחתה את זכותה לשיפוי לטובת העיצובן והתלויים ולכן אין לנכות את הגמלאות שמקבלים התובעים מהפיצוי שייפסק.

ב"כ התובעים הפנה לפסקי הדין בעניין בוסקילה (ע"א 813/81 ציון חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון בוסקילה, פ"ד לח (4) 785 (1985); שיבם (ע"א 5915/96 שיבם נ' שיבם

(פורסם במאגרים, 17.8.99); אלול (ע"א 10090/03 אלול-חמרני נ' ביטוח אישי ישיר
(פורסם במאגרים, 20.6.07) ומאיר (ע"א 3045/07 הנזכר לעיל).

כמו כן הפנה ב"כ התובעים לפסק הדין שניתן בעניין אבנר (רע"א 2368/08 אבנר איגוד
לביטוח נפגעי רכב בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים, 10.7.11).

48. לטענת ב"כ הנתבעת עילת התביעה של המדינה קמה עם כל תשלום הניתן לתובעים,
ולפיכך לא התיישנה בכל הנוגע לתשלומים ששולמו בשבע השנים האחרונות
ולתשלומים ששולמו בעתיד. ב"כ הנתבעת הפנה בעניין זה לפסקי הדין בעניין
אפריאט (ע"א 166/59 אפריאט נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד טו 1134 (1961));
כדורי (ע"א 340/86 מדינת ישראל נ' כדורי, פ"ד מג(4) 195 (1989)); ואלחמד (ע"א
75/87 אלחמד נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 277 (1991)).

לטענתו, הפסיקה אשר אליה הפנה ב"כ התובעים, למעט פסק הדין בעניין אבנר
התייחסה לתביעות שיבוב של מבטחים, ולא לתביעות שיפוי של המדינה.

עוד לטענתו, יש לנכות את התשלומים מהפיצוי, שכן בכך יש כדי להשיב את מצב
התובעים לקדמותו. בעניין זה מסתמך ב"כ הנתבעת על הערת השופט עמית בע"א
7696/09 עמיר נ' חברת החשמל לישראל (פורסם במאגרים, 12.5.11).

49. בפרשת בוסקילה כתבה השופטת בן פורת:

"...כבר הבעתי דעתי בהזדמנויות שונות (ראה, למשל, ע"א 331/75 [10]), כי רשאי
המייטיב (כולל מבטחים), בו דובר בע"א 331/75 [10] הנ"ל, להמחות את זכותו לניזוק
ולעתים אף למזיק, וכי ניתן להסיק מסקנה בדבר קיום המחאה כזאת גם מכללא
ומתוך הנסיבות. ברור ש"מבטחים", משבחרה לא לתבוע (ובהנחה גרידא שיש לה
בכלל זכות תביעה), תרצה ביקרו של המבוטח, קרי המנוח והתלויים בו. לפיכך,
אפילו נניח שלא היה זה תשלום על-פי חוזה ביטוח - ועל-כן בר-ניכוי מהפיצויים
לתלויים תוך הענקת זכות ל"מבטחים" לחזור על המערערת - גם אז זכאים
המשיבים מכוח המחאה מכללא, שהתשלום האמור לא ינוכה."

על הלכה זו חזר בית המשפט העליון בפרשת שיבם, בפרשת אלול ובעניין מאיר.

בפרשת שיבם נמנעה מבטחים מלתבוע את החזר התשלומים במשך שבע שנים ונפסק
כי יש לראותה כמי שויתרה על זכותה לחזור למזיק, למרות שרק חלק מתביעתה
התיישן, ולא כולו.

50. בפרשת עמיר לא טענו התובעים כי יש להחיל את הלכות בוסקילה ו- שיבם ולא
הונחה לטענות אלה תשתית עובדתית, ולכן לא החיל בית המשפט העליון את ההלכות
הנ"ל על אותו מקרה.

51. בעניין אבנר נפסק כי "לצורך מירוץ ההתיישנות, יש לראות את עילת השיפוי של המדינה בגין תשלומי הגמלה המוקדמת לעובד שפרש כעילה הנושאת אופי עצמאי, המתגבשת החל משלב הכרתה של המדינה בזכות העובד לפרוש פרישה מוקדמת, ולקבל גמלה מוקדמת".

בית המשפט מתייחס בפסק הדין בעניין אבנר לפסקי הדין אשר דנו בחוקי התגמולים, אשר אליהם הפנה ב"כ הנתבעת, דהיינו פסקי הדין בעניין אפריאט, כדורי ואלחמד, וקובע כי: "ראוי לשבץ את חוק הגמלאות בקרבה עניינית לחוקי התגמולים, אשר לגביהם נקבע כי תביעת השיפוי של המדינה היא עצמאית, ואינה נגזרת מתביעת הניזוק".

על אף הקרבה העניינית נפסק, כאמור, כי מירוץ ההתיישנות מתחיל משלב ההכרה בזכות העובד, או בענייננו, בזכות השאירים ולא עם כל תשלום ותשלום.

52. לאור הקביעות שבפסק הדין בעניין אבנר אני מקבלת את טענת התובעים לפיה תביעת המדינה התיישנה.

53. מאחר והתביעה התיישנה והנתבעת איננה צפויה לתביעת שיבוב, אין מקום לנכות את התשלומים שמקבלים התובעים מהמדינה, מהפיצוי שנפסק.

54. אוסיף כי גם אם התביעה לא התיישנה אין מקום לניכוי התשלומים, וזאת בהתאם להלכה שנפסק בפרשת **שיבם**, שם נפסק כי יש לראות את מבטחים כמי שוותרה על זכותה לחזור למזיק, למרות שרק חלק מתביעתה התיישן.

55. בפסק הדין בעניין עמיר התייחס השופט עמית לעיקרון של השבת המצב לקדמותו במצב בו תביעת המיטיב התיישנה והעיר, למעלה מהצורך, באותו מקרה, כי:

"ספק בעיני אם אי הגשת תביעת שיבוב על ידי "מבטחים", מאיינת את זכותו של המזיק לתבוע ניכוי תשלומי הפנסיה ששולמו לניזוק. כפי שהראינו לעיל, ההצדקה העיקרית והמקובלת לניכוי תגמולי הפנסיה היא, שיש בכך כדי להשיב את מצב הניזוק לקדמותו אילולא העוולה ולא להיטיב מצבו מעבר לכך, בעוד שהרציונל שלא להנות את המזיק-המעוול הוא המשני בחשיבותו."

56. בפרשת שוורץ (ת"א (מחוזי חי') 1411/00 שוורץ נ' סלקום ישראל בע"מ (פורסם במאגרים, 22.11.05)) התייחסה השופטת וסרקרוג לשאלה אצל מי ראוי שתישאר גמלת ה"יתר" במקרה בו לא צפוי המזיק לתביעת השבה מהמיטיב, וכתבה:

"הפתרון בפסיקה מצביע על הטיית הזכות לטובת הניזוק. נראה כי התוצאה האמורה תואמת גם להדגשה הקיימת על זכות הפרט, ובאיזון בין "יצירת רווח" אצל המזיק ו/או מבטחו לבין פיצוי "יתר" לנפגע, יש להעדיף את האופציה האחרונה".

57. מקובלת עלי עמדתה של השופטת וסרקרוג. בבחירה בין האפשרות שהתובעים יקבלו פיצוי יתר, שלא בהתאם לעקרון השבת המצב לקדמותו, ובין האפשרות כי הנתבעת תשלם פיצוי הנמוך מגובה הנזק, יש להעדיף את האפשרות הראשונה.
58. אדגיש כי אם בכל זאת תגיש המדינה תביעה כנגד הנתבעת בגין הגמלאות ששילמה, תוכל הנתבעת לחזור על התובעים וכך ניתן להבטיח כי הנתבעת לא תשלם פיצוי אשר יעלה על הנזק (ראו לעניין זה את עניין **עזבון בוסקילה הנ"ל** וכן את עניין **שוורץ הנ"ל**).
59. אין, אפוא, לנכות מהפיצוי את התשלומים שמקבלים התובעים מהמדינה.

ניכוי הפרשות המנוחה לפנסיה

60. לטענת ב"כ הנתבעת, מהפיצוי שנפסק יש לנכות את הפרשות שהופרשו ממשכורתה של המנוחה לצורך הפנסיה.
61. כפי שנפסק, במקרים בהם על הניזוק לשלם סכומים שונים על מנת לזכות בקצבה, יש לנכות מהפיצוי את הסכומים "הנחסכים" אשר לא הופרשו בפועל (ראו אזכור להלכה זו בע"א [9209/03 עזבון ניסן נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ](#) (פורסם במאגרים, 16.11.08)).
62. המנוחה הייתה עובדת מדינה. לא הוכח כי הופרשו ממשכורתה כספים לקרן הפנסיה ולא הוכח סכום ההפרשה.
63. בנסיבות אלה אין לנכות מהפיצוי כל סכום שהוא בגין הפרשות לפנסיה.

קצבת תלויים

64. במהלך החקירה הנגדית של התובע 2 כאשר נשאל האם המנוחה הייתה יוצאת מהבית לעבודה בשעה 07:30 השיב התובע: "כן, היא גם נהרגה בשעה 07:30 בדרך לעבודה" (עמוד 9 לפרוטוקול).
65. לשאלה מדוע לא הגישו התובעים תביעה לקבלת קצבת תלויים מהמוסד לביטוח לאומי השיב התובע 2 כי אינו מעורה בדברים האלו והוא פעל בהתאם להדרכה שהוא קיבל (עמוד 10 לפרוטוקול).
66. בשאלון שנשלח אליהם על ידי הנתבעת נשאלו התובעים מאין ולאן נסעה המנוחה במועד התאונה, האם בעקבות התאונה הוגשה תביעה לקצבת תלויים מעבודה ואם לא, מדוע לא (שאלה 31). בתשובה ענו: "הוגשה תביעה לקצבת שאירים" (השאלון והתשובות הוגשו וסומנו נ/13 א ו- נ/13 ב בהתאמה).

67. על פי הפסיקה, חובה על נפגע בתאונת עבודה לפנות למוסד לביטוח לאומי ולמצות את זכויותיו. באשר למקור החובה והשלכות אי הפנייה למוסד לביטוח לאומי קיימים הבדלים בין תביעה נגד מזיק שהוא מעביד ובין תביעה נגד מזיק צד ג'.

בכל הנוגע לתביעה נגד מזיק שהוא מעביד מקור החובה הוא בסעיף 82 [לפקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש].

בכל הנוגע לתביעה נגד מזיק צד ג' נפסק כי:

"הלכה ברורה ופסוקה היא, כי מזיק צד ג' זכאי שסכום הגימלאות ינוכה מהפיצוי שנפסק נגדו, והנימוק שביסוד הלכה זו אינו חובת הקטנת הנזק אלא חובת ההחזרה למוסד, הזכאי לתבוע את המזיק בתביעת שיבוב. העיקרון הוא, שאין לחייב את המזיק בתשלום כפול, הן לנזוק והן למוסד, והדברים ידועים.

כל עוד צפוי המזיק לתביעת שיבוב מאת המוסד, זכאי הוא שסכומים, שהמוסד עשוי לשלם לניזוק, לא יובאו בחשבון הנזקים, שיש לחייבו בם, או ינוכו מהנזקים שבם חויב" (ע"א 714/80 גולדברגר נ' בסה, פ"ד לז(3) 109 (1983)).

68. לאור הרציונל העומד מאחורי חובת הפנייה של נפגע למוסד לביטוח לאומי במקרה של תביעה נגד מעביד, נפסק כי גם אם העובד אינו פועל למימוש זכותו לקבלת הגמלאות, יש לנכות מהפיצוי את שווי הגמלאות שהוא יכול היה לקבל לו היה מגיש תביעה (ע"א 86/73 תושיה נ' ציון חברה לביטוח בע"מ, פ"ד כח(2) 497 (1974)).

לעומת זאת, במקרים בהם אין מדובר בתביעה נגד המעביד, לא נוכח תגמולים רעיוניים אלא הוקפאו הסכומים שיכול היה הנפגע לקבל מהמוסד לביטוח לאומי, עד לקביעה סופית של המל"ל (ראו פרשת גולדברגר נ' בסה הנ"ל; כמו כן ראו את [רע"א 6738/10 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון בשן](#) (פורסם במאגרים, 1.1.12)).

69. אין מחלוקת כי הרכב בו נהגה המנוחה לא היה "רכב מעביד".

70. ב"כ הנתבעת הצהיר כי המוסד לביטוח לאומי תבע את הנתבעת ופוצה על קצבת השאירים המשולמת לתובעים, ובנסיבות אלה, לא ברור האם צפויה הנתבעת לתביעת שיפוי גם אם יפנו התובעים למוסד לביטוח לאומי לאחר סיום הליך זה בתביעה לקבלת קצבת תלויים ותביעתם תוכר. על הנתבעת הנטל להוכיח כי היא צפויה לתביעת שיפוי והיא לא עמדה בנטל זה.

71. לאור הזמן שחלף מאז התאונה ייתכן גם, כפי שטוען ב"כ התובעים, כי תביעת המוסד לביטוח לאומי התיישנה. הנטל להוכיח טענה זו מוטל על התובעים והתובעים לא עמדו בנטל זה.

72. ככל שהתובעים יפנו למוסד לביטוח לאומי לאחר סיום הליך זה ויקבלו קצבת תלויים, ההגנה של הנתבעת תהיה במסגרת סעיף 329 [לחוק הביטוח הלאומי](#) [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 הקובע כי:

"זכאי לגמלה שקיבל מצד שלישי תשלום על חשבון פיצויים כאמור, רשאי המוסד לזקוף סכום השווה ללא יותר מ-75% מאותו תשלום על חשבון הגמלה המגיעה ממנו; הוראות סעיף זה לא יחולו על פיצויים ששולמו לזכאי לגמלה מכוח סעיף 330."

ראו לעניין זה את [ע"א 1623/10](#) סולל בונה נ' ואג'יה קאסם לבנין ופיתוח בע"מ (פורסם במאגרים, 20.9.12).

73. המסקנה מהאמור לעיל היא כי אין מקום לנכות או להקפיא את ההפרש בין קצבת התלויים התיאורטית לבין קצבת השאירים.

סיכום

74. על הסכומים שנפסקו, לאחר ניכוי קצבת השאירים, יש להוסיף שכ"ט עו"ד בשיעור של 13% בצירוף מע"מ.

75. הנתבעת תשלם לתובעים את הסכומים שנפסקו.

76. כמו כן תחזיר הנתבעת לתובעים את הוצאות המשפט בהן נשאו, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד כל הוצאה.

77. את הסכומים שנפסקו על הנתבעת לשלם לתובעים תוך 30 יום מהיום.

ניתן היום, ד' שבט תשע"ג, 15 ינואר 2013,
בהעדר הצדדים.

ה עירית כהן 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)